

CİNSEL SALDIRGAN PROFİLİ

Psk. Dr. Z. Belma GÖLGE1, Prof. Dr. M. Fatih YAVUZ1, Şahika YÜKSEL2

1 İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul

2 İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, Psikiyatri AD, Psikososyal Travma Programı, İstanbul

Özet

Cinsel saldırı günümüzde hızla artan ve en ciddi boyutlardaki şiddet suçlarından biridir. Bu durum araştırmacıları cinsel saldırıların önlenmesi ve faillerin tedavisine yönelik çalışmalara yöneltmiştir. Suç önleme ve erken müdahale programlarının bir basamağını da suçlu profili ile suç ve mağdur özelliklerini tanımlama çalışmaları oluşturmaktadır. Bu nedenle çalışmamızda cinsel saldırı suçundan hüküm giymiş cezaevi popülasyonunun genel karakteristiğinin ortaya konması amaçlanmıştır.

Araştırma grubu Ocak – Ekim 2002 tarihleri arasında çocuğa ve yetişkine yönelik cinsel saldırı suçu nedeniyle (o dönemde yürürlükte olan 720 sayılı TCK 414. ve 416. maddelerinden) Bursa, İzmit, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Çanakkale ve Balıkesir Kapalı Cezaevlerinde bulunan TCK 414. ve 416. maddelerinden hükümlü toplam 102 kişiden oluşmaktadır. Hükümlünün kriminal profilini belirleyebilmek için sosyo-demografik özellikler, suç bilgileri, suçun mağduru ile ilgili bilgiler ve suç geçmişine yönelik soruların yer aldığı bir görüşme formu kullanılmıştır.

Çalışmanın sonucunda her iki grubun çoğunlukla ilk ve orta okul mezunu oldukları, küçük ve kapalı çevrede doğdukları, yarıya yakınının evli olduğu, çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların % 40.4'ünün, yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların %38'inin çocuk sahibi oldukları belirlenmiştir. Her iki grupta neredeyse tamamına yakınının cezaevine girmeden önce düzenli düzenli bir işte çalıştıkları görülmüştür.

Saldırıların çoğunlukla saldırganın, mağdurun veya bir tanıdığı ev veya işyerinde gerçekleştiği, grubun çoğunluğunun mağduru daha önceden tanıdığı anlaşılmaktadır. Cinsel saldırı esnasında çoğunlukla şiddetin kullanıldığı kullanılan şiddetin de en fazla fiziksel şiddet şeklinde olduğu ve saldırıların yarısından fazlasının daha önceden planlanarak gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Mağdurların %85'inin kadın, %15'inin erkek, çocuk mağdurların yaş ortalamasının 11.58 yaş (SD: 3.09 yaş), yetişkin mağdurların yaş ortalamasının 30.02 yaş (SD: 19.27 yaş) olduğu görülmektedir.

SEXUAL ASSAILANTS' PROFILES

SUMMARY

Sexual assault is one of the rapidly increasing and most severe violent crimes. For many years this fact led scientists to research on prevention of sexual assaults and medical treatment of perpetrators. Studies on definition of criminal's profile, and characteristics of the crime and the victim, form one of the steps in the prevention of crime and early intervention programs. Therefore our study aimed to reveal the general characteristic of the prison population sentenced of sexual assaults.

The research group consists of 102 persons sentenced regarding TCK article 414 and 416 for assaults towards children and adults, imprisoned in Bursa, İzmit, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Çanakkale and Balıkesir Prisons. An interview form including questions on socio-demographic features, information about the crime, information about the victim, and information about crime history was used in order to establish the criminal profile of the convict.

The outcomes of the study revealed that the majority of both groups consist of primary and secondary school graduates, born in small and closed neighborhoods, half of them were married,

40.4% of perpetrators of sexual assaults towards children, and 38% of perpetrators of sexual assaults towards adults had children. Nearly all of them were occupied and had a regular job before being imprisoned.

The assaults occurred usually in the inhabitancy or office of the perpetrator, the victim or of an acquaintance, and the majority of the group was previously acquainted with the perpetrator. Violence was performed in most of the cases, and the most frequently type of violence was physical violence. More than half of the assaults were committed by planning before. 85% of the victims were women, 15% were men. The average age of child victims was 11.58 (SD: 3.09 year of age), the average age of adult victims was 30.02 (SD: 19.27 year of age).

GİRİŞ VE AMAÇ

Cinsel saldırganlık günümüz toplumunun gittikçe büyüyen sosyal bir sorunudur. Cinsel saldırı cinsel bir davranışın ötesinde cinselliğin bir silah olarak kullanıldığı güç ve şiddet suçudur (1). Mağdurlar sık sık saldırı esnasında fiziksel zorlanmaya maruz kalırlar. Saldırganın saldırı sırasındaki dürtüsü cinsel tatminden ziyade zarar vermeye yöneliktir. Örneğin bazı saldırılar, mağduru aşağılamaya, acı vermeye, hükmetmeye, gücünü göstermeye yönelik motivler içerir (2). Cinsel saldırganlık şiddet suçları içerisinde en yaygın olan, en hızlı artan ve en gizli kalmış şiddet suçu (3) olması nedeniyle son yıllarda giderek artan sayıda araştırmaya konu olmuştur.

Son yıllarda yapılan pek çok çalışma, özellikle kadınlara ve çocuklara yönelik cinsel saldırının oldukça yaygın olduğunu göstermektedir. (4-11). *National Victim Center (1992)*'in ulusal suç mağdur anketinde yaşamları süresince 8 kadından 1'inin cinsel saldırıya maruz kaldığı saptanmıştır(12). Batıda dört çocuktan birinin cinsel istismar mağduru olabileceği (13), Amerikan Çocuk Koruma Servislerinin bulgusu ise 1000 çocuktan 4'ünün cinsel istismar mağduru olduğu yönündedir (14). *Wu, Berenson ve Wieman (2003)*'da çalışmasında, yaşamları boyunca en az bir kez cinsel saldırıya maruz kaldığını bildiren adolesanların oranını % 21 olarak bildirmiştir (15).

Araştırmaların sınırlı olmasından ve meydana gelen olayların çoğu bildirilmediğinden erkeklerin maruz kaldığı cinsel saldırıların yaygınlığı ile ilgili gerçek rakamlar ise tam olarak bilinmemektedir (16). Anketler polis kayıtlarının aksine erkeklere yönelik cinsel saldırıların yaygınlığını ortaya koymaktadır (17). Yetişkin erkeklere yönelik cinsel saldırılar tüm cinsel saldırılar içerisinde yaklaşık %5-10 oranındadır (18).

Cinsel saldırılar ile ilgili ilk çalışmalar mağdurlar için koruma ve tedavi servislerine yoğunlaşmışken, son zamanlarda dikkat saldırganlar ile ilgili müdahaleler üzerine odaklanmıştır (19). Şiddet suçlarının nedenleri oldukça karmaşıktır. Cinsel suçların ortaya çıkmasında da pek çok faktör etkilidir. Cinsel saldırganlığın önemi ve yaygınlığı, araştırmacıların dikkatlerini cinsel saldırının temelini oluşturan etkenlere çevirmiştir. Ağır basan risk etkenlerini ortaya koyabilmek için de araştırmacılar cinsel saldırganlar ile yapılan çalışmalara yoğunlaşmıştır. Önlemler ve erken müdahale için, cinsel suçların altında yatan özelliklerin anlaşılması, suç motivasyonunun belirlenmesi önem kazanmıştır. Bunun yanı sıra suçlu profili ile suç ve mağdur özelliklerini ortaya koymak gerek önlemler ve erken müdahale programları için, gerek bu suçtan hüküm giymiş kişilerin rehabilitasyonu açısından önemlidir.

Yapmış olduğumuz cezaevi çalışması ile cinsel saldırıya neden olan bilişsel, duygusal ve kişilik faktörlerini belirleyerek ve suçlu profilini ortaya koyarak gerek önlemler ve erken müdahale programları için, gerek bu suçtan hüküm giymiş kişilerin rehabilitasyonu açısından önemli bilimsel katkılar sağlamak amaçlanmıştır. Bu yazıda geniş çaplı çalışmanın saldırgan profili ile ilgili bölümüne yer vererek cezaevi popülasyonunun genel karakteristiğini ortaya koymak amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışma, cinsel saldırı suçu kesinleşmiş hükümlüler ile gerçekleştirilmiştir. Vajinal ve/veya anal penetrasyonun gerçekleştiği veya teşebbüste bulunduğu saldırılar çalışma kapsamına alınmıştır. Bu saldırılar, "ırza geçme" teriminin kullanımı -namus ile eş tutulması nedeniyle uygun olmadığından cinsel saldırı olarak adlandırılmıştır.

Araştırma grubu Ocak – Ekim 2002 tarihleri arasında çocuğa ve yetişkine yönelik cinsel saldırı suçu nedeniyle (Çalışma tarihinde 765 sayılı TCK yürürlükte olduğundan 414. ve 416. maddelerinden) Bursa (n:34), İzmit (n:9), Edirne (n:19), Tekirdağ (n:8), Kırklareli (n:7), Çanakkale (n:15) ve Balıkesir (n:10) Kapalı Cezaevlerinde bulunan toplam 102 hükümlüden (çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunan -TCK 414. maddeden hükümlü- 52 kişi, yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunan -TCK 416. maddeden hükümlü- 50 kişi) oluşmaktadır. Araştırma grubu çocuğa ve yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanlar olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Gruplandırma *Finkelhore (1979)* ve *Russell (1986)*'ın tanımlarındaki yaş sınırı göz önüne alınarak yapılmıştır. Yazarlar çocuk cinsel istismarını 16 yaşından küçük bireye yönelik istenmeyen ve rıza dışı cinsel davranışlar, yetişkin cinsel saldırısını 16 yaş sonrası bireye yönelik istenmeyen cinsel davranışlar olarak tanımlamışlardır. Bu yaş sınırları araştırmamız sırasında yürürlükte olan 765 sayılı TCK 414. ve 416. maddeleri ile de örtüşmektedir. Bu nedenle TCK 414. maddesinden hüküm giyenler çocuğa yönelik, TCK 416. maddesinden hüküm giyenler de yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunan grubu oluşturmaktadır.

Suçu bizzat işleyen suçun asıl faileri çalışmaya dahil edilerek, suça iştirak nedeniyle hüküm giymiş olanlar çalışmaya alınmamıştır. Bu cezaevlerinde bulunan 12 kişi ise görüşmeyi reddetmiştir. Çalışmanın yapıldığı dönemde cezaevlerinde ırza geçme suçundan hükümlü kadın mahkum bulunmaması nedeniyle araştırma grubunun tamamı erkektir.

Araştırmanın hangi kurum tarafından, hangi amaçla yapıldığına, soruların içeriğine, bilgilerin gizliliğine, herhangi bir soruyu reddetme veya görüşmeyi istediği zaman bitirme haklarına yönelik teminatların yer aldığı ayrıntılı bir izin formu katılımcılara imzalatılmıştır. Hükümlünün kriminal profilini belirleyebilmek için sosyo-demografik özellikler, suç bilgileri, suçun mağduru ile ilgili bilgiler ve suç geçmişine yönelik soruların yer aldığı bir görüşme formu kullanılmıştır. Ayrıca hükümlülerin suç bilgilerini karşılaştırmak maksadıyla mahkeme dosyaları incelenmiştir.

Çalışma verilerinin analizi SPSS 10 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Grupların tanımlayıcı bilgileri verilmiş ve daha sonra gruplar arası karşılaştırmalar yapılmıştır. Kategorik ifadelerden oluşan değişkenler arasındaki farklılığa ki-kare yöntemi ile bakılmıştır. Bazı değişkenlerde ise ki-karenin güvenilir sonuç vermemesi üzerine nonparametric testlerden Kruskal- Wallis testi uygulanmıştır. Niceliksel değişkenlerin karşılaştırmalarında independent samples t testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Hükümlülerin sosyo-demografik özellikleri, suç bilgileri, mağdurla ilgili bilgiler ve geçmiş suç bilgileri ile ilgili elde edilen verilerin istatistiksel sonuçları aşağıda yer almaktadır.

Demografik Özellikler

Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların görüşme sırasındaki yaş aralığı 18-64 yaş, yaş ortalaması 32.33 (SD:10.67) yaş, suçu işlediği sıradaki yaş aralığı 15-61 yaş, yaş ortalaması 26.69 (SD:9.53) yaş olarak bulunmuştur. Yetişkine yönelik cinsel suç işleyenlerin ise görüşme sırasındaki yaş aralığı 20-55 yaş, yaş ortalaması 33.28 (SD 8.52) yaş, suçu işlediği sıradaki yaş aralığı 18-48 yaş, yaş ortalaması 28.50 (SD:7.33) yaştır.

Çocuğa ve yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunan iki grubun yaş değişkeni açısından aralarındaki farklılık independent sample t testi ile bakılmış ve görüşme sırasındaki yaşları (t:

0.49, $df:100$, $p>0.05$) ve suçu işlediği sıradaki yaşları açısından ($t:1.076$, $df:100$, $p>0.05$) aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Gruplar eğitim düzeyleri açısından benzerlik göstermektedir ve çoğunlukla ilk ve orta okul mezunu oldukları görülmektedir (Tablo-1) ve aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($Kruskal-Wallis: X^2:0.19$, $df:1$, $p>0.05$).

Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların %38.5'inin (n: 20) köy, %25'inin (n: 13) kasaba, %36.5'inin (n: 19) kent, yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların %46'sının (n: 23) köy, %32'sinin (n: 16) kasaba, % 22'sinin (n: 11) kent doğumlu olduğu belirlenmiştir. Her iki grupta da köy ve kasaba gibi küçük ve kapalı çevrede doğduklarını ifade edenler büyük bir çoğunluğu oluşturmaktadır. İstatistiksel olarak da gruplar arasında doğum yerleri bakımından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($X^2:2.62$, $df:2$, $p>0.05$).

Hükümlülerin suç anındaki medeni durum bilgilerine göre çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların %51.9'u (n:27) bekar, %40.4'ü (n: 21) evli, %7.7'si (n:4) boşanmış, yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların %60'ı (n:30) bekar, %38'i (n: 19) evli, %2'si (n:1) boşanmıştır ($X^2:1.03$, $df:1$, $p>0.05$). Suçu işledikleri sırada evli olduğunu ifade eden hükümlülerin 12'si cezaevindeyken boşandıklarını bildirmişlerdir. Cezaevinde boşandıklarını ifade eden 12 kişinin % 41.7'sini (n:5) çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanlar % 58.3'ünü (n:7) ise yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunan hükümlüler oluşturmaktadır. Hükümlülerin medeni durumlarına baktığımızda yarıya yakınının evli olduğu görülmektedir. Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanlar (% 40.4) ile yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanlar (%38) arasında çocuk sahibi olma açısından da anlamlı bir fark saptanmamıştır ($X^2:0.06$, $df:1$, $p>0.05$).

Grupların neredeyse tamamına yakınının cezaevine girmeden önce düzenli bir işte çalıştıkları görülmüştür. Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların %92.3'ü (n:48) , yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların %90'ı (n:45) çalışırken, çalışmayanların oranı sadece, çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanlarda % 7.7 (n:4) yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanlarda %10 (n:5)'dur. Aralarında istatistiksel olarak da anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($X^2:0.17$, $df:1$, $p>0.05$).

Suç Bilgileri

Görüşülen 102 olgunun bazılarında birden fazla mağdur olması nedeniyle mağdur sayısının çocuğa yönelik cinsel saldırılarda 59, yetişkine yönelik cinsel saldırılarda 61 olmak üzere toplam 120 olduğu saptanmıştır. Bu nedenle çalışmada her mağdur ayrı bir olay olarak değerlendirilmiş ve suç bilgileri 120 ayrı olay üzerinden incelenmiştir.

Hükümlülerin aldıkları ceza süreleri incelendiğinde; çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunan dört kişi müebbet hapis cezası ile cezalandırılırken, diğerlerinin ceza sürelerinin, 1 yıl 8 ay ile 32 yıl arasında (M: 12.87 yıl, SD: 7.58 yıl); yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunan bir kişinin müebbet hapis cezası ile cezalandırıldığı ve diğerlerinin ceza sürelerinin 2 yıl 6 ay ile 36 yıl arasında (M: 14.46 yıl, SD:8.45 yıl) olduğu saptanmıştır. Aldıkları ceza süresi bakımından iki grup arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır, $t:1.386$ $df:100$, $p>0.05$.

Yukarıda verilen ceza süreleri hükümlülerin TCK 414. ve 416. maddelerinden aldıkları cezaların yanı sıra beraberinde ağırlaştırıcı maddelerden ve eşlik eden diğer suçlardan aldıkları ceza sürelerini de kapsamaktadır. Hükümlülerin %36.8'i (n:56) TCK 414. ve 416. maddelerinin beraberinde ağırlaştırıcı ceza maddelerinden de hüküm giymişlerdir. Bunların %28.6'sı (n:16) 417. maddeden, %37.5'i (n:21) 418. maddeden, %21.4'ü (n:12) 417.+418. maddeden, %5.4'ü (n:3) 450.maddeden cezalandırılmışlardır. Ayrıca bazı hükümlüler cinsel saldırının yanı sıra alıkoyma, gasp, hırsızlık ve müessir fiil suçlarından da cezalandırılmışlardır.

Tablo II'ye göre saldırılar çoğunlukla saldırganın, mağdurun veya bir tanıdığı ev veya işyerinde gerçekleşmektedir. Bu oran çocuğa yönelik saldırılarda %66.2 (n:39) iken yetişkine yönelik saldırılarda %54.1 (n:33)'dir. Çocuğa yönelik cinsel saldırıların en fazla saldırganın evinde, ikinci sırada ıssız yerde, yetişkine yönelik cinsel saldırıların ise en fazla ıssız yer, ikinci sırada mağdurun evinde gerçekleştiğini görmekteyiz. İki grup arasında saldırının gerçekleştiği yer bakımından; $\chi^2:12.96$, $df:6$, $p<0.05$; istatistiksel olarak farklılık olduğu saptanmıştır.

Mağdurların çoğunluğunun vajinal yoldan cinsel saldırıya uğradıkları anlaşılmaktadır. Çocuğa yönelik cinsel saldırıların %66.1'i (n:39) vajinal, %28.8'i (n: 17) anal, % 5.1'i (n:3) anal+vajinal, yetişkine yönelik cinsel saldırıların %82'si (n:50) vajinal, %14.8'i (n: 9) anal, % 3.3'ü (n:2) anal+vajinal yoldan gerçekleşmektedir. Anal yoldan cinsel saldırının çocuklarda iki kat fazla olması erkek mağdur sayısının çocuğa yönelik saldırılarda daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Anal yoldan saldırıya uğrayan çocuk mağdurların %17.6'sı (n:3) kız çocuğu, % 82.4'ü (n:14) erkek çocuğudur. Anal yoldan saldırıya uğrayan yetişkin mağdurların ise %56.6 (n:5)'sı kadın, %44.4 (n:4)'ü erkektir. İki grup arasında saldırı şekli bakımından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır; *Kruskal-Wallis*: $\chi^2:3.41$, $df:1$, $p:0.06$.

Cinsel saldırı esnasında çoğunlukla şiddetin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Mağduru cinsel ilişkiye zorlama şeklini incelediğimizde çocuğa yönelik cinsel saldırıların %6.8'inin (n:4) hile ve kandırma yoluyla, %67.8'inin (n:40) şiddet kullanılarak, %23.7'sinin (n:14) mağdurun rızası ile gerçekleştiğini, bir saldırının ise zorlama şeklinin belirlenemediğini görmekteyiz. Yetişkine yönelik saldırılarda ise hile ve kandırma % 4.9 (n:3), şiddet kullanımı %95.1 (n:58) oranındadır.

12-15 yaş grubunda mağdurun rızasıyla gerçekleşen cinsel saldırıların fazlalığı da dikkat çekicidir (Tablo-3). Bu yaş grubunda çoğunluğu 14-15 yaş arasındaki mağdurlar oluşturmaktadır. Mağdurun rızasının söz konusu olduğu cinsel saldırılarda mağdur yaş ortalamasının 13.92 yaş (SD: 0.90) olduğu, % 21.4 (n: 3)'ünün 12-13 yaş arasında, % 78.6 (n: 11)'sinin 14-15 yaş arasında olduğu belirlenmiştir. Oysa çalışmaya 416/son maddesi de dahil edilmiş olmasına rağmen 16-18 yaş grubuna yönelik saldırılarda mağdurun rızasıyla gerçekleşen olaylara rastlanmamıştır. Mağduru cinsel ilişkiye zorlama şekli açısından iki grup arasında (*Kruskal-Wallis*: $\chi^2:6.73$, $df:1$, $p<0.01$) anlamlı bir farklılık saptanmıştır.

En fazla fiziksel şiddet olmak üzere diğer şiddet türleriyle birlikte fiziksel şiddetin kullanımı çocuk cinsel saldırılarında % 62.5 (n: 25), yetişkin cinsel saldırılarında % 82.7 (n:48)'dir ($\chi^2:16.93$, $df:6$, $p<0.01$) (Tablo-4). Diğer şiddet türleriyle birlikte saldırıda silah ve benzeri alet kullanımının da yetişkin cinsel saldırılarda daha fazla olduğu görülmektedir. Yetişkin cinsel saldırılarında alet kullanımı %37.9 (n:22) iken çocuk cinsel saldırılarında bu oran %25.0 (n:10) olarak saptanmıştır. Ancak istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır; $\chi^2:1.80$, $df:1$, $p>0.05$.

Saldırılarda çoğunlukla kesici delici alet kullanıldığı anlaşılmakta, çocuğa yönelik cinsel saldırılarda ise ateşli silah kullanımının çok az olduğu dikkati çekmektedir. Çocuğa yönelik cinsel saldırıların %90'ında (n:9) kesici delici alet kullanılırken, yetişkin cinsel saldırılarında bu oran %54.5'dir. Ateşli silah kullanımı ise çocuğa yönelik cinsel saldırılarında %10 (n:1) yetişkin cinsel saldırılarında %40.9 (n:9) dur. Yetişkine yönelik bir saldırıda ise künt cisim (demir parçası) kullanılmıştır. Saldırıda silah kullanımı bakımından iki grup arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (*Kruskal-Wallis*: $\chi^2:2.17$, $df:1$, $p>0.05$).

Çocuk mağdurların yarıya yakını aynı saldırgan tarafından birden fazla saldırıya maruz kalmaktadır oysa yetişkin mağdurlarda bu oran daha azdır. Çocuğa yönelik cinsel saldırıların %54.2'si (n:32) bir kez, %23.7'si (n:14) aynı anda bir kaç kez, %22'si (n:13) ise gün/ay/yıllar boyunca çok kez gerçekleşmiştir. Yetişkine yönelik saldırılarda ise bu oranlar sırasıyla %72 (n:449), %14.8 (n: 9) ve %13.1 (n: 8) dir. Cinsel saldırıyı bir kez ve birden fazla diye ikiye ayırdığımız da iki grup arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır; $\chi^2: 4.135$, $df:2$, $p<0.05$. Her iki

grupta da aynı saldırgan tarafından günler, aylar veya yıllarca çeşitli defalar gerçekleşen toplam 21 saldırının %71.43'ü (n:15) enest, %9.52'si (n:2) akraba, %14.28'i (n:3) tanıdık, %4.76'sı (n:1) ise yabancı tecavüzüdür.

Olguların yarısından fazlasının daha önceden planlanarak gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Çocuğa yönelik saldırıların %57.6'sı (n:34) planlanarak gerçekleştirilirken, %16.9'u (n: 10) ani saldırılardır. %25.4'ünün (n:15) ise saldırının işleniş şekli belirlenememiştir. Yetişkiye yönelik saldırılarda bu oranlar sırasıyla %73.8 (n: 45), %1.6 (1) ve %24.6 (n: 15)2 dir. Ani olarak gerçekleşen cinsel saldırılar çocuklara yönelik saldırılarda yaklaşık 10 kat daha fazladır; $X^2:6.93$, $df:2$, $p<0.05$.

Araştırma gruplarında saldırı esnasında alkol kullanımının az olduğu görülmektedir. Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların % 15.3'ünün (n: 9), yetişkiye yönelik cinsel saldırıda bulunanların % 24.6'sının (n:15) saldırı esnasında alkollü olduğu tespit edilirken, çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların % 84.7'sinin (n: 50), yetişkiye yönelik cinsel saldırıda bulunanların % 75.4'ünün (n:46) saldırı esnasında alkollü olmadığı anlaşılmıştır. İki grup arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır, $X^2:2.94$, $df:1$, $p>0.05$.

Mağdura ilişkin bilgiler

Mağdurların cinsiyet dağılımına bakıldığında %85'inin (n:102) kadın, %15'inin (n:18) erkek olduğunu görmekteyiz. Çocuk mağdurların ise % 76.3'ü (n: 45) kız, % 23.7'si (n:14) erkek iken yetişkin mağdurların %93.4'ü (n:57) kadın, %6.6'sı (n:4) erkektir. Erkek mağdurların ise çocuk cinsel saldırılarında yetişkinlere göre çok daha fazla olduğu görülmektedir. Mağdurun cinsiyeti açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir, $X^2: 6.94$, $df: 1$, $p<0.01$.

Çalışmada çocuk mağdurların yaş aralığı 4-15 yaş, yaş ortalaması 11.58 yaş (SD: 3.09 yaş), yetişkin mağdurların yaş aralığı 16-95 yaş, yaş ortalaması 30.02 yaş (SD: 19.27 yaş) olarak saptanmıştır. Tablo V'i değerlendirdiğimizde çocuk mağdurların çoğunluğunun 12-15 yaş arasında, yetişkin mağdurların ise ağırlıklı olarak 16-30 yaş arasında cinsel saldırıya maruz kaldıklarını görmekteyiz. 60 yaş üstü mağdurların çoğunluğunun (n:5) 70 - 95 yaşları arasında kişiler olduğu da dikkat çekicidir.

Gruplara ayrılmadan tüm mağdurlar değerlendirildiğinde toplam 120 mağdurun yaş aralığı 4-95 yaş, yaş ortalaması 20.95 yaş (SD: 16.66) iken %18.3'ünün (n: 22) 0-11 yaş, %30.8'inin (n:37) 12-15 yaş, %15.8'inin (n:19) 16-18 yaş arasında, %35'inin (n: 42) ise 18 yaşın üstünde olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da her yaş grubundan mağdurun çoğunlukla 19-30 yaş grubu saldırganlar tarafından saldırıya uğradıkları görülmektedir (Saldırı esnasında 15 yaşında olan tek hükümlü 13 yaşındaki mağdura şiddet ve silah kullanarak eylemi gerçekleştirmiştir.).

Çalışmada saldırgan ile mağdur arasındaki yaş farkının oldukça fazla olduğu olgular bulunmaktadır. Bu vakaların bir kısmında ise mağdurun yaşı saldırgandan büyüktür. Bu nedenle saldırgan ve mağdur arasındaki yaş farkını incelemiş ve saldırganın yaşının mağdurun yaşından küçük olduğu toplam 22 olguda yaş farkı aralığı 1-61 yaş, yaş farkı ortalaması 21.68 (SD: 20.03) yaş, saldırganın yaşının mağdurun yaşı ile eşit veya büyük olduğu toplam 98 olguda yaş farkı aralığı 0-47 yaş, yaş farkı ortalaması: 13.35 (SD: 9.78) yaş olarak saptanmıştır.

Saldırgan ile mağdur arasındaki yakınlığı incelediğimizde, çoğunluğunun mağduru daha önceden tanıdığı, gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmaktadır (Kruskal-Wallis: $X^2:0.18$, $df:1$, $p>0.05$) (Tablo-7).

Mağdur sayısının bir olduğu olgular (n:95) çoğunluğu (%93.14) oluşturmaktadır. Beş olguda ise (%4.90) mağdur sayısı ikidir. Aynı saldırgan tarafından 7 ve 8 mağdura yönelik saldırıların olduğu iki olgu, seri tecavüz olarak adlandırabileceğimiz, art arda yakalanmadan

uzun süre boyunca işlenen ve bir birine benzer olayları içeren saldırıları kapsamaktadır. Yedi mağdurun olduğu olgu beş ay süresince işlenmiş ve saldırgan olaydan beş yıl sonra yakalanmıştır. Sekiz mağdurun olduğu olgu ise iki yıl süresince ardı ardına benzer olayları içermektedir.

Mağdurun saldırıya direncini değerlendirdiğimizde yetişkinler çocuklardan daha fazla saldırıya direnç göstermektedir. Yetişkin mağdurların % 31.1'i (n: 19) sözel veya fiziksel olarak saldırıya direnç gösterirken bu oran çocuk mağdurlarda %18.6 (n:11)'dir. Yetişkinlerin % 68.9'u (n: 42), çocukların %81.4'ü (n:48) ise saldırıya hiçbir şekilde direnç göstermemişlerdir. İstatistiksel olarak da aralarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur; *Kruskal-Wallis: X^2 :9.78, df:1, $p<0.01$.*

Saldırının mağdurun yaralanmasıyla sonlanması yetişkin cinsel saldırılarında daha fazladır. Bu durum yetişkinlerde % 6.4 (n:10) iken çocuklarda bu oran % 3.4 (n:2)'dür. Ölüm ile sonuçlanan saldırılar ise çocuklara yönelik saldırılarda %5.1 (n: 3), yetişkine yönelik saldırılarda %4.9 (n:3)'dur. Çocuğa yönelik saldırıların %79.7'sinde (n:47), yetişkine yönelik saldırıların %77'sinde (n: 47) hiç bir fiziksel bulguya rastlanmamıştır. Gruplar arasında, *Kruskal-Wallis: X^2 :4.64, df:1, $p<0.05$, düzeyinde farklılık belirlenmiştir.*

Tecavüz olaylarının hamilelikle sonlandığı durumların ise çocuklarda daha fazla olduğu görülmektedir. Çocuk mağdurların %11.9'u (n: 7), yetişkin mağdurların % 1.6'sı (n:1) saldırı sonrası hamile kalmıştır. Hamile kalan mağdurların yedisinin aynı saldırgan tarafından defalarca tecavüze uğradığı ve bunların altısının enstet vakalar olduğu belirlenmiştir. Bu saldırılar hamilelik sonrasında ortaya çıkmış ve hamileliğin sonlanması ile DNA analizi sonucunda babalık tespiti ile olaylar aydınlanmıştır. Saldırının hamilelik ile sonlandığı yetişkin mağdurun da ablasının eşi tarafından defalarca tecavüze uğraması ve mental retarde olması da dikkat çekicidir. Hamilelikle sonlanan 8 olgunun yarısında doğum gerçekleşirken, diğer yarısı küretaj ile sonlandırılmıştır.

Çocuk ve yetişkin mağdurların neredeyse tamamının saldırı esnasında alkollü olmadıkları belirlenmiştir. 61 yetişkin mağdurun yalnızca 1'i, yine 51 çocuk mağdurun 1'inin saldırı sırasında alkollü oldukları belirlenmiştir. İstatistiksel olarak da anlamlı bir farklılık saptanamamıştır, *X^2 :0.001, df:1, $p>0.05$.*

Geçmiş Suç Bilgileri:

İki grubunda yarısına yakınının suç geçmişlerinin bulunduğu ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmaktadır (*X^2 :0.005, df:1, $p>0.05$*). Yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların geçmişte işledikleri suçların da daha fazla şiddet içeren suçlar olduğu görülmektedir.

Her iki grubunda çoğunluğunun ikiden fazla suç işledikleri anlaşılmaktadır. Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların suç sayılarının aralığı 1-15, ortalaması 2.65 (SD:2.96), Yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların suç sayısı aralığı 1-20, ortalaması 4.09 (SD:4.68) suçtur. Geçmiş suç sayısı bakımından iki grup arasında anlamlı bir farklılık saptanamamıştır (*t:1.238, df:43, $p>0.05$*).

Hükümlülerin ilk suç işleme yaşı birbirine yakın bulunmuştur. Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların ilk suç işleme yaş aralığı 8-38, yaş ortalaması 18.55 yaş (SD: 6.11 yaş), yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların ilk suç işleme yaş aralığı 10-38 yaş, yaş ortalaması 18.19 yaş (SD: 7.26) yaş olarak saptanmıştır. İki grup arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir (*t:0.171, df:42, $p>0.05$*).

İki grubun çoğunluğunun geçmişte bir başka suçtan dolayı hüküm giydikleri belirlenmiş ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanamamıştır (*X^2 : 0.646, df:1, $p>0.05$*). Çocuğa

yönelik cinsel saldırıda bulunanların %21.2'si (n:11), yetişkiye yönelik cinsel saldırıda bulunanların %28'i (n: 14) daha önce bir suçtan hüküm giydiklerini belirtmiştir.

TARTIŞMA

Son yıllarda cinsel saldırıların ortaya çıkışındaki artış, bu konuda çok sayıda araştırmaların yapılmasına neden olmuştur. Ancak cinsel saldırganlar ile ilgili yapılan araştırmalar, saldırgan erkek popülasyonunu ve onların profilini belirleme açısından tam olarak gerçeği yansıtmamaktadır. Çünkü cezaevindeki hükümlüler cinsel saldırgan profilininin tümünü temsil etmemektedir. Bunun nedeni de cinsel saldırıların çok az oranının bildirilmiş olmasıdır (3,20). Cinsel saldırılar diğer suçlar ile karşılaştırıldığında cinsel saldırıların %15'i polise bildirilirken kişiye yönelik hırsızlıkların %48'i, ev soygunlarının %70'i, araba hırsızlıklarının %98'i bildirilmektedir (20). Mağdurlarla yapılmış anket çalışmaları, cinsel saldırıya uğrayıp bunu adli makamlara bildirmeyen kadınların oranının % 90'dan fazla olduğunu göstermektedir (21).

Mağdur taramasına yönelik anket çalışmaları ve mağdurlarla yapılan klinik çalışmalar çok farklı bir cinsel saldırgan popülasyonunun varlığını ortaya koymaktadır. Amerika'da öğrencilerin %15-44'ü kampüslerde erkek arkadaşları tarafından zorlamalı cinsel ilişkiye maruz kaldığını bildirmişlerdir (22). Ayrıca pek çok kadın, partnerleri tarafından da cinsel saldırıya uğramaktadır. Zimbabwe'de kadınların %26'sı eşleri tarafından cinsel ilişkiye zorlandıklarını belirtmişlerdir (23). *Gölge ve arkadaşlarının (2000)* çalışmasında kadınların %30'unun, erkeklerin %6'sının eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur. Aynı çalışmada eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların %56'sının ise fiziksel şiddet sonrası eşleri tarafından cinsel ilişkiye zorlandıkları anlaşılmaktadır (24).

Genelde tanınmış tecavüzü, flört tecavüzü ya da evlilik içi cinsel saldırılara maruz kalan mağdur, ya maruz kaldığı eylemi yasal anlamda cinsel saldırı olarak değerlendiremediği için ya da kendisine inanılmayacağını düşündüğü, başvurduğu kişilerin yaklaşımlarından (küçük düşürücü sorgulama, tıbbi muayene, mahkeme ve savunma avukatının mağdurun kişiliğine karşı yaptıkları saldırılar), toplumun yaklaşımından ve hepsinden de önemlisi kendisinin suçlu bulunacağından korktuğu için saldırıyı bildirmemektedir (25). Özellikle flört tecavüzüne kuşkulu yaklaşım bu tür saldırıların gizli kalmasına neden olmaktadır. *Gölge, Yavuz, Müderrisoğlu ve Yavuz (2003)'un* çalışmasında gerek kadınlar gerekse erkekler tarafından flört tecavüzü yabancı tecavüzüne oranla daha az ciddi olarak yorumlanmış, flört tecavüzü mağduruna daha fazla sorumluluk yüklenmiştir. Çalışmanın sonucunda saldırganın yabancı olduğu, ıssız ve karanlıkta silah kullanımı sonucu oluşan cinsel saldırı olayları iki cinsiyette de gerçek tecavüz olarak nitelendirilirken, saldırganın tanınmış özellikle de erkek arkadaşı olduğu cinsel saldırı olayına şüphe ile yaklaşmıştır (26).

Klinik çalışmalar çocukluk çağında bir otorite figürü tarafından istenmeyen bir cinsel ilişkinin yaygın olduğunu göstermektedir. Evliliklerinde fiziksel şiddet öyküsü olan bazı kadınlar (%27) iki kez, bazıları (%53) ikiden fazla akraba olmayan öğretmen, doktor, psikoterapist veya rahip gibi bir otorite figürü tarafından istenmeyen bir cinsel ilişki bildirmişlerdir (27). Güney Afrika'da yapılan bir çalışmada ise %33 ile en yaygın çocuk tacizcileri olarak öğretmenler saptanmıştır (28).

Bu bilgiler ışığında, ilk olarak "cezaevi popülasyonu doğru bir araştırma grubu mudur?" sorusunu tartışmak gerekir. Çünkü çalışmamızda, evlilik içi ve flört tecavüzüne, saldırganın aile ve akraba dışındaki diğer otorite figürü olduğu cinsel saldırılara bildirimin seyrek ve ispatının güç olması nedeniyle hiç rastlanmamıştır. Bu tür vakalara ulaşılması belki de farklı bir cinsel saldırgan profili ortaya koyacaktır.

Kimi zaman olay, mağdura inanılmayacağı, suçlanacağı ya da mağdurun utanması nedeniyle değil mağdurun saldırgan tarafından korkutulması veya saldırganın sosyal veya

maddi gücünü kullanması nedeniyle de örtülü kalmaktadır. Cezaevinde görüşülen mahkumlar arasında mağdurun veya ailesinin para karşılığı suç duyurusundan vazgeçmesinin istendiği vakalar mevcuttur. Bu vakalarda adli süreç başlatılıp, saldırganların göz altına alınmasından sonra maddi gücün mağdur ve ailesini sindirmek amacıyla kullanılması söz konusudur. Bu nedenle de saldırganların cezalandırılması mümkün olmuştur. Ancak olay adli makamlara intikal ettirilmeden sosyal ve maddi güç ile sindirilen mağdur ve ailelerin var olduğu göz ardı edilmemelidir.

İdeal bir araştırma modeli muhtemelen daha büyük bir grup olan ve cezaevlerindeki cinsel saldırgan profiline tam uymayan yakalanmamış saldırganları da içeren araştırmalardır. Ancak yakalanmamış olan grubu saptayabilmek için geniş anket çalışmaları gereklidir. Öncelikle geniş bir saldırgan grubuna ulaşmak zordur. Suçu kesinleşmiş olan grubun bile inkar ettiği bir suçu yakalanmamış grubun kabul etmesini beklemek ise gerçekçi bir yaklaşım olamayacaktır. Ayrıca bilginin uzun görüşmeler sonunda elde edilmesi mümkündür. Bu nedenle anket çalışmaları bu bilgileri almak için yetersizdir. Bu durumda gerçekçi tek araştırma modeli cezaevlerindeki hükümlülerle yapılan çalışmalardır. Bu nedenle araştırmamız da cezaevindeki suçu kesinleşmiş cinsel saldırganlarla oluşturulmuştur.

Demografik Özellikler

Hükümlü grup, tamamı erkek, çoğunluğu 30 yaşın altında ve eğitim ve sosyo ekonomik düzeyi düşük, yarıya yakını evli ve çocuk sahibi kişilerden oluşmaktadır. Bu çalışmada olduğu gibi benzer çalışmalarda da cinsel saldırganların tamamı erkektir (23, 29,30).

Çeşitli araştırmalarda cinsel saldırganların yaş ortalaması çalışmamızda olduğu gibi 30 yaşın altında bulunmuştur (1,29,31-34). *Gudjonsson ve Sigurdson (2000)*'ün çalışmasında da çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların yaş ortalaması (M: 29, SD: 8.7) ile yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların yaş ortalaması (M: 26, SD: 8.7) arasında bizim çalışmamızda olduğu gibi istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenememiştir (32). Çalışmada hükümlü iki grubun yaş ortalamaları birbirine yakın bulunmuşken yaş aralıklarına baktığımızda farklılık görmekteyiz, yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların en yaşlısı 48 iken çocuk tacizcilerinin en yaşlısı 61 yaşındadır. *Gudjonsson ve Sigurdson (2000)*'ün çalışmasında da iki grubun yaş aralıkları çalışmamızla benzerlikler göstermektedir (32). Bu durum, yaşlı bir saldırganın yetişkin bir mağdurun direncini kırmakta zorlanabileceken çocuğun direncini kırmakta çok daha başarılı olabileceği ya da yaşlılığın oluşturduğu yetersizlik nedenlerinden dolayı çocuklara yöneldikleri şeklinde açıklanabilir.

Çalışma grubunun çoğunluğu ilk ve orta okul mezunu, köy ve kasaba gibi küçük ve kapalı çevrede büyümüşlerdir. Bu sonuç diğer kaynaklarla benzerlik göstermektedir (29). Hükümlülerin yarıdan fazlası evli, yarıya yakını çocuk sahibidir. Ancak farklı çalışmalarda evli cinsel saldırganların oranı çalışmamızdan daha düşük olarak bildirilmiştir (29,33).

Genel olarak cinsel saldırganların eğitim ve sosyo ekonomik düzeylerinin düşük olduğu, işsiz ve cinsel partneri olmayan kişiler olduğu yönünde bir görüş vardır. Çalışmamızın sonucu eğitim ve sosyoekonomik düzeyi açısından benzerlik gösteriyor olsa da tartışmanın başında da açıklanan nedenlerden dolayı -cezaevi popülasyonun demografik özelliklerini yansıtır olması- farklı bir sonuç çıkmamıştır. Oysa işsiz ve partneri olmayan kişiler olduğu görüşünün aksine araştırma grubunun neredeyse tamamı cezaevine girmeden önce sürekli bir işe sahip ve yarıya evli kişilerdir

Suç Bilgileri

Hükümlülerin %36.8'i TCK 414. ve 416. maddelerin dışında ağırlaştırıcı ceza maddelerinden (417. ve 418. maddeler) de hüküm giymişlerdir. Çalışmaya katılan hükümlülerin

karar örnekleri incelendiğinde kimi vakalarda 418/2. maddenin uygulanırlığındaki çelişki dikkati çekmektedir. 418/2. maddede yer alan mayubiyet kavramının daha çok bekaretin bozulması sonucunda değerlendirildiği, cinsel saldırı sonrası hamileliğin, çocuk sahibi olmanın ağırlaştırıcı bir durum olarak görülmeyip hymen'in daha çok önem taşıdığı ve uygulamada 418/2. maddenin –ki görüşülen ve 418/2 uygulanan olayların hemen hemen hepsinde- kızlığın bozulması sonucunda uygulandığı görülmektedir.

5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunun 102. madde 5. fıkrası ile 103. madde 6. fıkrasındaki düzenleme ile eski TCK'daki geleneksel bakış açısından doğan ve uygulamada çelişkiler yaratan mayubiyet kavramı kaldırılmıştır. Eylemin mağdur üzerinde yaratacağı etkiler genişletilerek, mağdurun beden ve ruh sağlığının bozulması hali ağırlaştırıcı sebep olarak düzenlenmiştir. Bu değişikliğin yanı sıra yeni TCK cinsel saldırıları "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" başlığı altında değerlendirerek, "ırza geçme" yerine "cinsel saldırı" kavramını kullanarak, evlenme vaadiyle kızlık bozma, evlenme sebebiyle davanın veya cezanın tecili gibi maddeleri yürürlükten kaldırarak geleneksel ahlak anlayışından sıyrılmıştır ve bu tür suçların aile ve topluma yönelik değil, kişiye yönelik suçlar olarak değerlendirmektedir.

Cinsel saldırılar sıklıkla saldırganın, mağdurun ya da bir tanıdığın ev veya işyerinde gerçekleşmektedir (29,35,36). Çalışmamızın verileri de bu görüşle uyumludur. Ancak saldırı yerleri tek tek incelendiğinde, yetişkine yönelik cinsel saldırıların birinci sırada ve en fazla ıssız yerde gerçekleştiğini görmekteyiz. ıssız yerde gerçekleşen saldırıların çoğunluğunda ise mağdur ve /veya yanındaki kişi/ler etkisiz hale getirilip, mağdur bulunduğu yerden zorla kaçırılarak eylemin daha kolay gerçekleşeceği yere götürülmüştür. Bu bulgu bu tür saldırı yerinin yetişkin saldırılarında sıklıkla karşılaşılan olay yeri olduğundan çok bu tür yerlerde saldırıya maruz kalanların adli makamlara daha çok müracaat etmesinden kaynaklanmaktadır. İncelemeler kadınların daha çok bir yabancı tarafından, şiddet kullanılarak, dışarıda gerçekleştirilen ya da zorla evlerine girilerek silah kullanılıp yaralama ile sonuçlanan saldırıları polise bildirdiklerini ortaya koymuştur (37).

Çocuk saldırılarında ise saldırının en fazla saldırganın evinde gerçekleştiği belirlenmiştir. Bu durum saldırganın mağduru kandırarak evine çok daha kolay götürebilmesinden kaynaklanmaktadır. Küçük çocuklara yönelik cinsel saldırılar sıklıkla saldırganın evinde gerçekleşirken çocuğun yaşı büyüdükçe saldırılar daha çok ev dışına; okul, açık alan gibi yerlere kaymaktadır (38). Bizim çalışmamızda da saldırganın evinde gerçekleşen cinsel saldırılar daha çok küçük çocuklara yöneliktir.

En sık saldırı tipi vajinal penetrasyondur (39). Çalışmamızda da saldırıların çoğunluğunun vajinal yoldan olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeni de mağdurların çoğunluğunun kadın olmasıdır. 102 kadından sadece sekizi anal yoldan saldırıya uğramıştır. Anal penetrasyonun çocuklarda iki kat fazla olması erkek mağdur sayısının çocuğa yönelik saldırılarda daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır. *Dirlik, Özkök, Katkıcı ve Erel (2002)'in* çalışmasında anal penetrasyon oranı %7.8 (31), Güney Afrika Polis Merkezi kayıtlarında % 6 oranında belirtilmiştir (9).

Çoğunlukla mağduru cinsel ilişkiye zorlama şekli olarak şiddet kullanılmıştır. Kullanılan şiddetin ise en fazla fiziksel şiddet olduğu görülmektedir. Benzer çalışmalarda da zor kullanımının oldukça yaygın olduğunu yarıdan fazlasında da fiziksel şiddet şeklinde olduğunu görmekteyiz (15,40,41). Mağdurun rızasıyla gerçekleşen ancak yaşı küçük olduğu için cinsel saldırı olarak değerlendirilen olayların tamamı 12-15 yaş arasındaki çocuklara yöneliktir. Bu gruptaki mağdurların çoğunluğu da 14-15 yaş arasındadır. Burada 12-15 yaş arasındaki çocuğun psikoseksüel gelişimi göz önüne alındığında, çocuğun cinsel merakının kötüye kullanımı etkilidir. Mağdurun rızasıyla gerçekleşen cinsel saldırıların sadece bu yaş grubunda

görülmesi de bu duruma işaret etmektedir. *Oaksford ve Frude (2001)*'nin çalışması da 10 yaş üstü çocukların mağdur olma riskinin yüksek olduğunu göstermektedir (42).

Cinsel saldırganlarda silah kullanımının çok yaygın olmadığı, kullanılan silahın ise en fazla bıçak gibi kesici aletler olduğu öne sürülmektedir (1). Çalışmamızda yetişkine yönelik saldırılarda silah kullanımı % 37.9, çocuğa yönelik saldırılarda % 25.0 oranında bulunmuşken, *Kaptanoğlu, Seber ve Tekin (1988-1989)*'in (29) çalışmasında bu oran %12, *Brecklin ve Ullman (2001)*'in çalışmasında % 14.9 olarak bulunmuştur (41). Çalışmamızda da çoğunlukla kesici delici aletler kullanılmıştır. Ateşli silah kullanımının ise neredeyse tamamı yetişkine yöneliktir. *Tuncer Pınarbaşı ve arkadaşlarının (2003)* çalışmasında kesici delici alet kullanımının oranı %12, ateşli silah kullanımının oranı %8 olarak saptanmıştır (40). Çalışmamızda çocuğa yönelik saldırıların neredeyse tümünde silah sadece korkutmak maksadıyla kullanılırken yetişkine yönelik saldırılarda direnci kırmak kimi zamanda zarar vermek maksadıyla kullanılmıştır.

Çocuklara yönelik cinsel saldırı ile yetişkine yönelik cinsel saldırılarda mağduru zorlama şekli, şiddet türleri ve fiziksel şiddet kullanımı arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu durum, çocuk tacizcilerinin eylemlerinin daha az saldırganlık içerdiğini, yetişkine yönelik saldırıda bulunanlarda saldırganlığın daha yoğun olduğunu göstermektedir. Çocuğa yönelik cinsel saldırıların cinsellik (43), yetişkine yönelik cinsel saldırının ise şiddet, düşmanlık ve öfke motivasyonu ile işlendiği ileri sürülmektedir (32,33).

Çalışmalar, çocuğa yönelik cinsel saldırılarda saldırganın aynı mağdura birden fazla cinsel saldırıda bulunmasının daha yaygın olduğunu ortaya koymuştur. Çocuklara yönelik cinsel saldırıların yarıdan fazlasında cinsel saldırı sayısı olarak iki ve daha fazla saldırı belirtilmektedir. Özellikle tanıdık tecavüzlerinde birden fazla saldırı daha çok görülmektedir (15,44,45). Çalışmamız benzer bulgular içermektedir. Çocuklarda birden fazla saldırı daha fazla bulunmuş, gün/ay/yıllar boyunca çok kez tekrarlanan cinsel saldırıların neredeyse tamamı tanıdıklar tarafından işlenmiştir. Bunların büyük bir oranını da ensest saldırıları oluşturmaktadır.

Cinsel saldırıların cinsel dürtünün kontrol edilememesi sonucu işlendiği, dürtüsel olduğu yönündeki yaygın görüşün (46) aksine çalışmamızda saldırıların çoğunun planlanarak gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Ani gerçekleşen saldırıların ise neredeyse tamamı çocuklara yönelik işlenmiştir. Oysa *Salter (1988)*'in görüşü, yetişkine yönelik cinsel saldırıların fırsatçı saldırılar olduğu, çocuğa yönelik cinsel saldırıların daha çok planlı gerçekleştiği yönündedir (47). *Kaptanoğlu, Seber ve Tekin (1988-1989)*'in çalışmasında da planlanarak gerçekleştirilen saldırıların oranı %31'dir (29). Çalışmamızda *planlanarak işlenen saldırılar*, saldırı planı için güç ve zaman ayrılan, daha karmaşık nitelikteki eylemler için; *ani saldırılar*, çok az veya hiç plan yapmadan, impulsif, fırsatların değerlendirildiği, karmaşık olmayan eylemler için kullanılmıştır. Planlanarak işlenen saldırıya "28 yaşındaki saldırgan 16 yaşındaki mağduru evlenmek için ailesinden istediğini ancak kızın ve ailenin onu küçük görüp reddettiklerini, bir akşam iki arkadaşıyla birlikte mağdur ve babasının yoldan geçmesini beklediklerini geçerlerken bütün köyün ışıklarını söndürüp babasının yanından zor kullanarak kızı kaçırdıklarını belirtmiştir. Terkedilmiş bir eve götürerek iki arkadaşı mağduru kollarından ve bacaklarından tutarken kendisi de cinsel saldırıda bulunmuştur. Saldırısını 'beni aşağıladılar, küçük görüp reddettiler oysa ben onlardan daha üstün olduğumu gösterdim' şeklinde açıklamıştır.", ani saldırıya da "16 yaşındaki mağdur, dedesi ile askerde olan dayısına mektup yazarken kalemli bittiği için komşudan kalem almaya gittiğinde 19 yaşındaki saldırgan kalemi verdikten sonra mağdur gitmek üzereyken kolundan çekerek içeriye sokup cinsel saldırıda bulunmuştur." örnekler verilebilir.

Cinsel saldırıların daha çok alkollüken işlendiği görüşünün aksine her iki grupta da saldırı esnasında alkol kullanımının az olduğu görülmektedir. *Kaptanoğlu, Seber ve Tekin,*

(1988-1989) ile *Abbey ve arkadaşlarının* (2001) çalışmalarında cinsel saldırı esnasında alkol kullanımı sırasıyla %34 ve %35 oranında bulunmuştur (29,48). Yetişkiye yönelik cinsel saldırıda bulunanların çocuk tacizcilerinden daha fazla saldırı esnasında alkol kullandıkları belirtilmektedir (32). Oysa çalışmamızda gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Mağdura İlişkin Bilgiler

Çalışmalar kadına yönelik cinsel saldırının oldukça yaygın olduğunu ortaya koymaktadır. Cinsel saldırılarla ilgili araştırmalarda kadın mağdurların oranı % 62-90 arasında, erkek mağdurların oranı %10- 38 arasında belirtilmektedir (9,29,45,49,50,51). Çalışmamızın sonuçları literatür ile paralellik göstermektedir. Kadın mağdurların oranı %85, erkek mağdurların oranı %15 olarak belirlenmiştir. Erkek çocuklarına yönelik cinsel saldırılar, yetişkin erkeklere nazaran dört kat fazla bulunmuştur. Cinsel saldırı mağdurlarının tedavisi ile ilgilenen profesyonellerin karşılaştığı vakaların da % 25 ile 35'ini erkek çocuklar oluşturmaktadır (52). Çalışmalarda yetişkin erkek mağdurlara nazaran erkek çocuk mağdur oranlarının daha fazla saptanmasının nedeni, çocukların mağdur olma risklerinin fazla olmasının yanı sıra yetişkin erkeklerin maruz kaldıkları saldırıları bildirmemesinden de kaynaklanabilir. Bizim çalışmamızda cinsel saldırıya uğrayan yetişkin erkeklerin oranı %6.6'dır. Araştırmaların sınırlı olmasından ve meydana gelen olayların çoğu bildirilmediğinden erkeklerin maruz kaldığı cinsel saldırıların yaygınlığı ile ilgili gerçek rakamlar tam olarak bilinmemektedir (52). Ancak anketler polis kayıtlarının aksine erkek cinsel saldırılarının yaygın olduğunu göstermektedir (17). Cinsel saldırıya uğrayan erkekler eşcinsel olarak damgalanma veya bu saldırıdan dolayı aşağılanma ve suçlanma korkusuyla adli ve medikal birimlere başvuramazlar (52).

"Kadınlar giyim ve davranışı ile ırza geçmeyi kışkırtır" şeklindeki yanlış inanış cinsel saldırıyı, erkeğin tahrik olması sonucu gerçekleşen bir eylem olarak gösterir. Oysa çalışmamızda mağdurların yaşlarını değerlendirdiğimizde 4-95 yaş aralığında olduğunu görmekteyiz. Dört yaşındaki küçük bir çocuk da 95 yaşındaki bir kadın da cinsel saldırıya maruz kalabilmektedir. *Grossin ve arkadaşlarının* (2003) çalışmasında mağdur yaş aralığı 1.5-79 yaş(50), *Dirlik, Özkök, Katkıcı ve Erel* (2002)'in çalışmasında 5-81 yaş olarak bulunmuştur (31). Çeşitli çalışmalarda çocuk mağdurların oranı %38 ile 60 arasındadır (31,40,51,53). Tüm cinsel saldırı mağdurlarının yarıya yakını ya da yarıdan fazlası çocuklardır. Saldırganın bakış açısından, çocukları ideal mağdur konumuna iten belirli özellikleri vardır. Çocukların çevresindeki dünyaya yönelik doğal ve yoğun merak duygusu, ilgi ve sevgi ihtiyaçları, erişkinler tarafından kolayca yönlendirilebilmeleri ve savunmasızlığı, büyümenin ve bağımsız olmanın doğal bir parçası olan olayı gizleme eğilimi çocuğu ideal mağdur yapar (54). Sosyal olarak güçsüz, yalnız, duygusal olarak güvensiz ve yoksun bırakılmış çocuklar veya cinsel istismar bilgisi olmayan çocuklar daha fazla risk altındadır (55).

Çalışmamızda çocuk mağdurların % 62.8'i 12-15 yaş grubundadır. *Jewkes, Levin, Mbananga ve Bradshaw* (2002) 5-9 yaş arasındaki mağdurların oranını %15, 10-14 yaş arasındaki mağdurların oranını ise %85 olarak belirtmiştir (56). Çocuğun psikoseksüel gelişiminin yapılandığı ve cinsel merakının arttığı dönem olması nedeniyle bu yaş grubundaki çocuklar özellikle risk altında bulunmaktadır.

Yetişkin mağdurların en fazla 16-30 yaş arasında cinsel saldırıya maruz kaldıkları görülmektedir. *Rodgers ve Gruner* (1997) kadınlarda yüksek risk grubunu 16-19 yaş, ikinci sırada 20-24 yaş olarak belirtmiştir (57).

Çalışmanın sonucu, cinsel saldırıların genelde yabancılar tarafından işlendiği görüşünün aksine saldırıların çoğunluğunun tanıdıklar tarafından işlendiğini ortaya koymuştur. Gerek çocuk gerekse yetişkiye yönelik saldırılarda saldırgan ile mağdur arasında daha önceden bir tanışıklığın olduğu görülmektedir (Tablo-7). Benzer pek çok çalışmada da cinsel saldırganların

çoğunluğunu tanıdıklar, arkadaşlar, güç ve güven oluşturan kişiler oluşturmaktadır (29,32,40,41,45,50,53).

Çalışmamızdaki cinsel saldırı mağdurlarının % 17.5'i ise encest saldırılara maruz kalmıştır ve tüm cinsel saldırıların yaklaşık 1/6'sını oluşturmaktadır. Çeşitli klinik ve anket çalışmalarında bu oran % 21-25 arasındadır (42,58,59). *Fischer ve McDonald (1998)*'in çalışmasında ise vakaların %56'sını aile dışı saldırılar oluştururken, %44'ünü aile içi cinsel saldırılar oluşturmaktadır (60). Çalışma cezaevi popülasyonu ile yapıldığı için encest oranı diğer çalışmalardan daha düşük bulunmuştur. Araştırmalar encest olgularının yalnızca %10'unun adli makamlara bildirildiğini göstermiştir (61).

Encest ilişkilerinde mağdur genellikle kız çocuklarıdır. Öz baba-kız encesti en sık görülen encest tipi olarak bilinmektedir (62). *Haffeejee (1991)*'nin çalışmasında çocukluk çağı cinsel istismara uğramış 37 vakanın %23.67'sinde saldırgan baba, üvey baba veya amca gibi çocuğun çok iyi tanıdığı biridir (63). Bir diğer çalışmada ise encest vakalarının %21.5'inde saldırgan baba, tüm çocuk cinsel istismar vakalarının % 45.3'ünde saldırgan aile üyelerinden biri bulunmuştur (64). Çalışmamızda encest vakalarının % 42.8'inde saldırgan öz baba, %19'unda erkek kardeş, %14.3'ünde üvey baba olarak belirlenmiştir. Bizim çalışmamızda ki ilginç bir bulgu oğul ve torunun anne ve anneneye yönelik cinsel saldırılarıdır. Burada baba, ağabey, amca dayı gibi güç ve otorite figürlerinin yaşlı kişilerde oğul ve torun şeklinde yer değiştirdiği görülmektedir.

Çocuk mağdurların %1.7'si (n:1) ile yetişkin mağdurların %1.6'sının (n:1) saldırı esnasında alkollü oldukları tespit edilmiştir. Cinsel saldırıların özellikle flört tecavüzlerinin bir kısmı, mağdur gamma hydroxybutyrate ve rohypnol gibi druglar ya da alkolün tesiri altındayken meydana gelmektedir (23). Bu çalışmada sadece vakalardan birinde benzer bir durum görülmektedir. Bu vakada mağdur tanıdığı biri tarafından hile ve kandırma yoluyla olay yerine götürülmüş ve alkol burada mağdurun direncinin kırılması için kullanılmıştır.

Mağdurların çoğunluğu saldırı esnasında direnç göstermemiş ve çoğunluğunda da her hangi bir fiziksel bulguya rastlanmamıştır. Direncin olmaması fiziksel bulgularında daha az olmasına neden olmaktadır. Çalışmamızda yetişkin mağdurların daha fazla direnç gösterdiğini görmekteyiz. Ancak direnç çoğunlukla sözel direnç şeklindedir. Yetişkin mağdurların % 23'ü sözel direnç, % 8.1'i fiziksel direnç gösterirken, çocuk mağdurların %15.3'ü sözel, % 3.4'ü fiziksel direnç göstermiştir. Direnen kadınlar çok fazla fiziksel zarar, yaralanma ve hatta ölüm riski taşırlar. Mağdurlar genellikle saldırı sırasında öldürüleceklerinden ya da ciddi biçimde yaralanacaklarından korkarlar (65). Bu korku, kadının karşı koyma gücünü önemli oranlarda azaltır.

Mağdurların saldırıya direnç göstermemeleri nedeniyle yaralanma oranları da düşük bulunmuştur. Mağdurların genelde %40-60'ında fiziksel şiddetin bazı bulguları görülür. Cinsel saldırılarda şiddet, fizikselden ziyade psikolojiktir (3). *Fischer ve McDonald (1998)* çalışmasında, fiziksel yaralanmanın küçük çocuklarda daha fazla olduğunu belirtmiştir (60). Çalışmasında kanama, çürükler, sıyrıklar, vajinal ve anal anormallikler, hymen'de hasar, cinsel hastalıklar ve hamileliğin küçük çocuklarda daha fazla olduğunu saptamıştır. Bizim çalışmamızda da çocuk mağdurlarda hamilelik oranı oldukça yüksek bulunmuştur. Cinsel saldırı olayının hamilelikle sonlandığı yedi çocuk mağdurun altısının encest saldırı olması ve saldırıların aylar veya yıllarca tekrarlanması bunda etkindir.

Araştırma gruplarının her ikisinde de saldırıların yaklaşık % 5'i ölümlle sonuçlanmıştır. *Kaptanoğlu, Seber ve Tekin (1988-1989)*'in çalışmasında bu oran %7'dir (29). Ölümlle sonuçlanan cinsel saldırıların ikisi intikam amacıyla işlenmiştir ve öldürme de amaçlanmıştır. Dördünde ise saldırganlar saldırıyı gerçekleştirmek için mağdurun direncini kırarken mağdurun ölümüne sebebiyet vermiştir.

Geçmiş Suç Bilgileri

Her iki araştırma grubunun yarıya yakınının suç geçmişlerinin bulunduğu, bunlarında yarısının işledikleri suçlardan hüküm giydikleri, çoğunluğunun da ikiden fazla suç işledikleri ve bunlarında ağırlıklı olarak şiddet içeren suçlar olduğu anlaşılmaktadır. Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanların, yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanlara nazaran geçmişlerinde daha fazla cinsel suç işledikleri belirlenmiştir. *Dirlik, Özkök, Katkıcı ve Erel (2002); Kaptanoğlu, Seber ve Tekin (1988-89) ve Gwee, Lim ve Woo (2002)*'in çalışmalarında cinsel saldırganların geçmiş suç oranları sırasıyla % 30.5, % 23.6 ve % 30 olarak bulunmuştur (29,31,66).

Cinsel saldırıda bulunanların genel sabıka ve geçmiş cinsel saldırı oranları yüksek bulunmuştur (67,68). Ensest saldırganlarının ise geçmiş suç oranları, aile dışı çocuk tacizcilerine ve yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanlara nazaran daha düşüktür. Yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanların geçmiş suç türleri cinsellik içermeyen diğer şiddet suçlarını da kapsarken, çocuk tacizcilerinin suç geçmişleri cinsel suçlarla sınırlıdır (30). Oysa çalışmamızda çocuğa yönelik saldırıda bulunanlar ile yetişkine yönelik saldırıda bulunanlar arasında suç oranları ve suç türleri açısından farklılık bulunamamıştır. Ensest saldırganların geçmiş suç oranı (% 39.9) ile diğer saldırganların geçmiş suç oranları da birbirine yakın bulunmuştur.

Sonuç olarak çalışma, cinsel saldırıların ortaya çıkan %5-10'luk dilimini temsil etmekle birlikte, bu güne kadar suçu yargı kararıyla kesinleşmiş hükümlülerle yapılmış cinsel saldırgan profili ile ilgili en kapsamlı çalışma olması nedeniyle, suç ve mağdur özelliklerini tanımlayarak risk faktörlerini belirlemektedir. Sonuçların cinsel saldırı suçunun algılanması ve önlenmesi ile ilgili çalışmalara katkısı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Holmes RM ve Holmes ST. *Profiling Violent Crimes: An Investigative Tool*, Sage Publications, Ins. California, 2002.
2. Schneider JL., Soh-Chiew Ee J. Aronson H., Effects of Victim Gender and Physical vs. Psychological Trauma/Injury on Observers' Perceptions of Sexual Assault and Its Aftereffects. *Sex Roles* 1994; 30(11/12): 793-808.
3. Dunn SFM ve Gilchrist VJ. Sexual Assault. *Primary Care* 1993; 20 (2):359-373.
4. Coker AL, McKeown RE, Sanderson M., Davis KE, Valois RF., Huebner HS. Severe Dating Violence and Quality of Life Among South Carolina High School Students. *Am J Preventive Medicine* 2000; 19(4):220-227.
5. Fergusson DM, Lynskey MT ve Horwood L. Chil Sexual Abuse and Psychiatric Disorder in Young Adulthood: I Prevalence of Sexual Abuse and Factors Associated with Sexual Abuse. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry* 1996; 34: 1355-1364.
6. Finkelhor D. The Science. *Child Abuse & Neglect*. 1999; 23: 969-974.
7. Finkelhor D, Diziuba-Leatherman J. Children as Victims of Violence: A National Study. *Pediatrics* 1994; 94(4): 413-420.
8. Koss MP. Detecting the Scope of Rape: A Review of Prevalence Research Methods. *Journal of Interpersonal Violence* 1993; 8: 198-222.
9. Madu SD ve Peltzer K. Prevalence and Patterns of Child Sexual Abuse and Victim – Perpetrator Relationship Among Secondary School Students in the Northern Province (South Africa). *Archives of Sexual Behavior* 2001; 30(3): 311-321.
10. Mclay, WDS. Incest and Other Sexual Abuse of Children, in J.K Mason (Ed.) *Pediatric Forensic Medicine and Pathology*, Chapman and Hall Medical London, 1990, pp.221-240.
11. Wolters WHG, Zwaan, EJ, Wagenaar SPM ve Denen AMA. Review of Cases of Sexually Exploited Children Reported to the Netherlands State Police. *Child Abuse & Neglect* 1985; 9: 571-74.
12. National Victim Center. *Rape in America: A Report to the Nation*. Arlington,VA: Author, 1992. naklen Messman-Moore T.L. Long P.J. Child Sexual Abuse and Revictimization in the From of Adult Sexual Abuse, Adult Physical Abuse and Adult Psychological Maltreatment. *Journal of Interpersonal Violence* 2000; 15(5) : 489-503.
13. Nadesan K. Victims of Violence; An Asian Scenorio. *Journal of Clinical Forensic Medicine* 2000; 7: 192-200.
14. Prevent Child Abuse America. Child Abuse Prevention Month 2000 Facts. Chicago: Author, 2000. naklen Horner G. Sexual Behavior in Children: Normal or Not? *J Pediatr Health Care* 2004; 18: 57-64.

15. Wu HZ, Berenson AB ve Wiemann CM. A Profile of Adolescent Females with a History of Sexual Assault in Texas: Familial Environment, Risk Behaviors and Health Status. *J Pediatr Adolesc Gynecol* 2003; 16: 207-216.
16. Isely PJ, Buse W ve Isely P. Sexual Assault of Males in Late Adolescence: A Hidden Phenomenon. *Professional School Counseling* 1998; 2(2): 153- 161.
17. Davies M ve McCartney S. Effects of Gender and Sexuality on Judgements of Victim Blame and Rape Myth Acceptance in Depicted Male Rape. *Journal of Community and Applied Social Psychology* 2003; 13: 391-398.
18. Forman, B.D. Reported Male Rape. *Victimology* 1982; 7, 235-236.
19. McGrath RJ ve Purdy LA. Referring Sex Offenders for Psychosexual Evaluation: A Review. *Journal of Addictions & Offender Counseling* 1999; 19: 62-73.
20. Edward KE ve Macleod M.D. The Reality and Myth of Rape: Implications for the Criminal Justice System. *Expert Evidence* 1999; 7: 37-58.
21. Abarbanel G ve Richman G. *The rape victim in crisis intervention book 2: The practitioner's sourcebook for brief therapy*. Ed. Parad H.J., Parad L.G. Family Service America, Milwaukee. Wisconsin, 1990.
22. Berkowitz A. College Men as Perpetrators of Acquaintance Rape and Sexual Assault a Review of Recent Research. *College Men as Perpetrators* 1992; 40: 175-181.
23. Watts C ve Zimmerman C. Violence Against Women: Global Scope and Magnitude. *Lancet* 2002; 359: 1232-1237.
24. Gölge ZB, Gökdoğan M, Göktürk G, Safran N, Çöloğlu S ve Yavuz MF. Aile içi şiddet: Eşlerarası ilişkiler. IV. Adli Bilimler Kongresi, 10-13 Mayıs 2000, İstanbul.
25. Ledoux J ve Hazelwood RH. Police attitudes and beliefs concerning rape. in: R.R. Hazelwood, A.W. Burgess (Ed.) *Practical Aspects of Rape Investigation: A Multidisciplinary Approach*, CRC Pres, Boca Raton, 1995:13-25.
26. Gölge ZB, Yavuz MF, Müderrisoğlu S ve Yavuz S. Turkish University Students' Attitudes Toward Rape, *Sex Roles* 2003; 49(11/12): 653-661.
27. Van der Kolk BA. The Compulsion to Repeat the Trauma. *Psychiatric Clinics of North America* 1989; 12(2): 384-411.
28. Jewkes R, Levin J, Mbananga N ve Bradshaw D. Rape of Girls in South Africa. *Lancet* 2002; 359: 319-320.
29. Kaptonoğlu C, Seber G ve Tekin D. Rape and Sexual Assault from Psycho-social Perspective. *Mediterranean Sociopsychiatric Association* 1988-1989; 9-10: 41-45.
30. Porter, S. Fairweather D, Drugge J, Herve H, Birt A ve Boer DP. Profiles of Psychopathy in Incarcerated Sexual offenders. *Criminal Justice and Behavior* 2000; 27: 216-234.
31. Dirlik M, Özkök MS, Katkıcı U ve Erel Ö. Adana'da Cinsel Suç ve Suçluların Profili. *Adli Tıp Bülteni* 2002; 7(3): 97-104.
32. Gudjonsson GH ve Sigurdsson JF. Differences and Similarities Between Violent Offenders and Sex Offenders. *Child Abuse & Neglect* 2000; 24(3):363-372.
33. Barbaree HE ve Seto MC. Comparisons Between Sexual and Nonsexual Rapist Subtypes. *Criminal Justice and Behavior* 1994; 21(1): 95-115.
34. Hall ER, Howard JA ve Boezio SL. Tolerance of Rape: A Sexist or Antisocial Attitude ? *Psychology of Women Quarterly* 1986; 10: 101-118.
35. Alexander BH, Franklin GM ve Wolf ME. The Sexual Assault of Women at Work in Washington State, 1980 to 1989. *Am J Pub Health* 1994; 84: 640-642.
36. Kayı Z, Yavuz MF ve Arıcan N. Kadın Üniversite Gençliği ve Mezunlarına Yönelik Cinsel Saldırı Mağdur Araştırması. *Adli Tıp Bülteni* 2000; 5(3): 157-163.
37. Scully D. *Tecavüz- cinsel şiddeti anlamak* (çev. Tekeli, Ş., Aytek, L.). İstanbul: Metis Yayınları, 1994.
38. Dube R. ve Hebert M. Sexual Abuse of Children Under 12 Years of age: A Review of 511 Cases. *Child Abuse & Neglect* 1988; 12: 321-330.
39. Riggs N, Houry D, Long G, Markovchick V ve Feldhaus KM. Analysis of 1076 Cases of Sexual Assault. *Ann Emerg Med* 2000; 35: 358-362. *naklen* Grossin C, Sibille I, Lorin de la Grandmasion G, Banasr A, Brion F ve Durigon M. Analysis of 418 Cases of Sexual Assault. *Forensic Science International* 2003; 131: 125-130.
40. Tuncer Pınarbaşı RD, Özkök MS, Katkıcı U, Erel Ö ve Dirlik M. Aydın'da Erkeklerde Cinsel İstismar. *Adli Tıp Bülteni* 2003; 8(2): 41-47.
41. Brecklin LR ve Ullman SE The Role of Offender Alcohol Use in Rape Attacks. *Journal of Interpersonal Violence* 2001(16): 3-21.
42. Oaksford KL ve Frude N. The Prevalence and Nature of Child Sexual Abuse: Evidence from a Female University Sample in the UK. *Child Abuse Review* 2001;10: 49-59.
43. Malcolm PB, Andrews DA ve Quinsey VL. Discriminant and Predictive Validity on Phallometrically Measured Sexual Age and Gender Preferences. *Journal of Interpersonal Violence* 1993; 8: 486-501.
44. Briere J ve Elliott DM. Prevalence and Psychological Sequelae of Self- reported Childhood Physical and Sexual Abuse in a General Population Sample of Men and Women. *Child Abuse & Neglect* 2003; 27:1205-1222.
45. Gallagher B, Bradford M ve Pease K. The Sexual Abuse of Children by Strangers: Its Extent, Nature and Victims' Characteristics. *Children & Society Volume* 2002; 16: 346-359.

46. Benson D, Charlton C ve Goodhart F. Acquaintance Rape on Campus: A Literature Review. *College Health* 1992; 40: 157-165.
47. Salter AC. Treating Child Sex Offenders and Victims. A Practical Guide. London: Sage Publication, 1988.
48. Gudjonsson GH ve Sigurdsson JF. Differences and Similarities Between Violent Offenders and Sex Offenders. *Child Abuse & Neglect* 2000; 24(3):363-372.
49. Abbey A, McAuslan P, Zawacki T, Clinton AM ve Buck PD. Attitudinal, Experiential and Situational Predictors of Sexual Assault Perpetration. *Journal of Interpersonal Violence* 2001; 16(8):784-807.
50. Dokgöz, H, Yanık A, Günaydın U, Bütün C ve Sözen Ş. Cinsel Saldırı İddiası ile Gelen 18 Yaş Üstü Olguların Muayene Süreci ve Sonuçlarının Değerlendirilmesi. *Adli Tıp Dergisi* 2001; 15(4): 12-16.
51. Grossin C, Sibille I, de la Grandmaison GL, Banasr A, Brion F. ve Durigon M. Analysis of 418 Cases of Sexual Assault. *Forensic Science International* 2003; 131:125-130.
52. Özarslan A, Akkuş İ, Yavuz F ve Koç S. Irza Geçme Davalarında Yargı Kararlarına Tıbbi İncelemenin Etkisi (1993-97 Yıllarında Uşak İli Örneği Üzerine Bir Tartışma). *Klinik Adli Tıp* 2002; 2(1): 13-20.
53. Isely PJ. Buse W ve Isely P. Sexual Assault of Males in Late Adolescence: A Hidden Phenomenon. *Professional School Counseling* 1998; 2(2): 153- 161.
54. King M ve Wollett E. Sexually Assaulted Males: 115 Men Consulting a Counseling Service. *Archives of Sexual Behavior* 1997; 6: 579-588.
55. Goldstein S.L. *The sexual exploitation of children*, CRC Pres Boca Raton, 1987; 45-96.
56. Bilge S ve Taşkıranoglu-Tırtıl L. Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklar: Mağdur, Saldırgan Özellikleri ve Ruhsal/Davranışsal Bozukluklar. *Klinik Adli Tıp* 2001; 1(1): 1-8.
57. Jewkes R, Levin J, Mbananga N ve Bradshaw D. Rape of Girls in South Africa. *Lancet* 2002; 359: 319-320.
58. Rodgers C ve Gruener D. Sequelae of Sexual Assault. *Psychiatry Update* 1997;4:143-146.
59. Finkelhor D, Hotaling G, Lewis IA ve Smith C. Sexual Abuse in a National Study of Adult Men and Women: Prevalence, Characteristics and Risk Factors. *Child Abuse & Neglect* 1990; 14: 19-28.
60. Saunders BE, Kilpatrick DG ve Resnick HS. Brief Screening of Life Time History of Criminal Victimization About Mental Health Intake. *Journal of Interpersonal Violence* 1989; 4: 267-277.
61. Fischer DG ve McDonald WL. Characteristics of Intrafamilial and Extrafamilial Child Sexual Abuse. *Child Abuse & Neglect* 1998; 22(9): 915-929.
62. Magaheas T, Carneiro de Sousa MJ ve Gomes da Silva A. Child Sexual Abuse; Apreliminary Study. *Journal of Clinical Forensic Medicine* 1998; 5: 176-182.
63. Bushnell JA, Wells JE ve Oakley MA. Long Term Effects of Intrafamilial Sexual Abuse in Childhood. *Acta Psychiatr Scand* 1992; 85: 136-142.
64. Haffjee IE. Sexual Abuse in Indian (Asian) Children in South Africa: First Report in a community Undergoing Cultural Change. *Child Abuse & Neglect* 1991; 15: 147-151
65. Glasser M, Kolvin I, Campbell D, Glasser A, Leitch I ve Farrelly S. Cycle of Child Abuse: Links Between Being a Victim and Becoming a Perpetrator. *Br J Psychiatry* 2001; 179: 482-494.
66. Gise L. ve Paddison P. Rape, Sexual Abuse and Its Victim. *Psychiatric Clinics of North America* 1988; 11 (1):629-648.
67. Gwee KP, Lim L ve Woo M. The Sexual Profile of Rapist in Singapore. *Medicine Science and The Law* 2002; 42: 51-57.
68. Quinsey VL, Rice ME ve Harris GT. Actuarial Prediction of Sexual Recidivism. *Journal of Interpersonal Violence* 1995; 10: 85-105.
69. Rice ME ve Harris GT. Cross-validation and Extension of the Violence Risk Appraisal Guide for Child Molesters and Rapists. *Law and Human Behavior* 1997; 21: 231-241.

İletişim Adresi

Psikolog Dr. Z. Belma GÖLGE
İ. Ü. Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul
e-mail: zbelma@istanbul.edu.tr

Tablo-1; Grupların eğitim düzeylerine göre dağılımları

	Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanlar		Yetişkiye yönelik cinsel saldırıda bulunanlar	
	n	%	n	%
Okur yazar değil	3	5.8	2	4.0
Okur yazar	-	-	2	4.0
İlkokul	30	57.7	24	48.0
Ortaokul	10	19.2	12	24.0
Lise	7	13.5	9	18.0
Üniversite	2	3.8	1	2.0
Toplam	52	100	50	100

Tablo-2; Saldırının gerçekleştiği yer ile ilgili dağılımlar

	Çocuğa yönelik cinsel saldırı		Yetişkiye yönelik cinsel saldırı	
	n	%	n	%
Saldırganın evi	20	33.9	7	11.5
Mağdurun evi	5	8.5	13	21.3
Tanıdık evi/işyeri	4	6.8	5	8.2
Saldırganın iş yeri	1	1.7	2	3.3
Araba, okul, inşaat vb.	9	15.3	9	14.8
İssız yer	11	18.6	19	31.1
Saldırgan ve mağdurun ortak evi veya işyeri	9	15.3	6	9.8
Toplam	59	100.0	61	100.0

Tablo-3; Cinsel ilişkiye zorlama şekli bakımından mağdurun yaş grubuna göre dağılım

	0-11 yaş grubu		12-15 yaş grubu		16-18 yaş grubu		18 yaş üstü	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Hile ve kandırma	4	18.2	-	-	1	5.3	2	4.8
Şiddet kullanımı	18	81.8	22	59.5	18	94.7	40	95.2
Mağdurun rızası	-	-	14	37.8	-	-	-	-
Belirlenemeyen	-	-	1	2.7	-	-	-	-
Toplam	22	100	37	100	19	100	42	100

Tablo-4; Saldırı sırasında kullanılan şiddet şekline göre dağılım

	Çocuğa yönelik cinsel saldırı		Yetişkiye yönelik cinsel saldırı	
	n	%	n	%
Sözel (tehdit, korkutma, gözdağı..)	11	27.5	2	3.4
Fiziksel	19	47.5	34	58.6
Alet kullanımı	2	5.0	1	1.7
Fiziksel + alet kullanımı	6	15.0	14	24.1
Sözel + alet kullanımı	2	5.0	7	12.1
Toplam	40	100.0	58	100.0

Tablo 5; Çocuk ve yetişkin cinsel suç mağdurlarının yaş gruplarına göre dağılımı

Çocuk cinsel suç mağdurları		n	%
4-11 yaş		22	37.4
12-15 yaş		37	62.8
Toplam		59	100.0
Yetişkin cinsel suç mağdurları		n	%
16-18 yaş		19	31.2
19-30 yaş		21	34.4
31-40 yaş		9	14.6
41-50 yaş		5	8.2
51-60 yaş		-	-
60 yaş üstü		7	11.5
Toplam		61	100.0

Tablo-6; Mağdurun yaş grubuna göre saldırgan yaş grubu dağılımı

Mağdurun ygr.	0-11 yaş grubu		12-15 yaş grubu		16-18 yaş grubu		18 yaş üstü	
Saldırganın ygr.	n	%	n	%	n	%	n	%
15-18yaş	3	13.6	6	16.2	1	5.3	2	4.8
19-30 yaş	14	63.6	19	51.4	11	57.9	27	64.2
31-50 yaş	4	18.2	10	27.0	7	36.8	13	31.0
51 yaş üstü	1	4.5	2	5.4	-	-	-	-
Toplam	22	100	37	100	19	100	42	100

Tablo- 7; Mağdur ile saldırgan arasındaki yakınlık derecesine göre dağılım

	Çocuğa yönelik cinsel saldırı		Yetişkine yönelik cinsel saldırı	
	n	%	n	%
Yabancı	21	35.6	22	36.1
Sosyal tanışıklık ⁽¹⁾	17	28.8	20	32.8
Ensest ⁽²⁾	14	23.7	7	11.5
Hısım/komşu/işçi-işveren ⁽³⁾	7	11.9	12	19.6
Toplam	59	100.0	61	100.0

⁽¹⁾ Sosyal tanışıklık ana başlığı, kız arkadaş (n:14), aynı köy veya mahallede ikamet ediyor olmak (n:10), herhangi bir düzeyde tanışıklık (n:7), arkadaşının erkek kardeşi, annesi veya karısı (n: 4), patronunun kızı veya eşi (n:2) şeklindeki yakınlıkları kapsamaktadır. Arkadaşının erkek kardeşi ve annesine saldırdığını ifade edenler mağdurların ilgi duydukları kıza yaklaşmalarına engel olduğu için, arkadaşının karısına veya patronunun eşi veya kızına saldırıda bulunanlar da iş/alacak sebebiyle arkadaş veya patronuna duydukları öfke nedeniyle bu kişilere saldırdıklarını ifade etmişlerdir.

⁽²⁾ Ensest ana başlığı, üvey baba/üvey oğul-kız (n:3), amca-dayı/yeğen (n:3), baba/kız (n:9), torun/anneanne (n:1), oğul/anne (n:1) ve ağabey/kız kardeş (n:4) şeklindeki yakınlıkları kapsamaktadır. (üvey baba/ üvey kız saldırısından biri çocuğa yönelik uzun süre süregelen taciz olayını annenin polise bildirmesi üzerine anneyi cezalandırmak için annenin gözlerinin önünde gerçekleştiği, torun /anneanne ensest olayında ise saldırganın anneannesine miras nedeniyle öfke duyması ve bunun sonucu cezalandırmak maksadıyla saldırdığı anlaşılmaktadır.)

⁽³⁾ Güven, güç, otorite gibi nedenlerle ulaşılması çok daha kolay olduğu için komşu (n11); baldız, kuzen vb.gibi yakınlıkları kapsayan hısım (n:6) ve işçi-işveren (n:2) sosyal tanışıklıktan ayrı olarak değerlendirilmiştir.

Tablo-8; Suç geçmişlerine göre dağılım

	Çocuğa yönelik cinsel saldırıda bulunanlar		Yetişkine yönelik cinsel saldırıda bulunanlar	
	n	%	n	%
Daha önce suç işlediniz mi?				
Evet	23	44.2	22	44.9
Hayır	29	55.8	27	55.1
Toplam	52	100.0	49	100.0
Geçmiş suç türleri ⁽¹⁾				
Cinsel suç	9	39.13	6	27.27
Adam öldürme	-	-	2	9.09
Müessir fiil	5	21.74	11	50.0
Hırsızlık, gasp	11	47.82	11	50.0
Adam kaçıırma	1	4.35	5	22.73
Diğer*	7	30.43	6	27.27
Geçmiş suçun şiddet unsuru				
Şiddet içermeyen	7	30.4	4	18.2
Şiddet içeren	16	69.5	18	81.8
Toplam	23	100.0	22	100.0

⁽¹⁾ Birden fazla suç belirtilmiştir.

(*) diğer suçlar; haneye tecavüz, silahlı işyeri baskını, ruhsatsız silah bulundurma, çalıntı silah bulundurma, uyuşturucu kullanımı, memurun görevini suistimal, Atatürk'e hakaret suçları